

NEDRE EIKER KOMMUNE

Etat Oppvekst og kultur

Saksbehandler: Grete Oshaug

Direkte tlf.: 32 23 27 87

Dato: 28.09.2007

Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

L.nr. 20690/2007 Arkiv: 2007/3848 - A10/&13

Høringsuttalelse formål for barnehagen - Nedre Eiker kommune

Oversender med dette kommunens høringsuttalelse til forslag til formål for barnehagene, jmf.: NOU 2007:6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen. Saken ble behandlet i Sosial- og undervisningsutvalget i Nedre Eiker kommune på møtet 26.09.07.

Enstemmig vedtak i møtet var som følger:

Nedre Eiker kommune støtter forslag til ny formålsparagraf i barnehagen som fremmes i NOU 2007:6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen.

Saksutredningen følger som vedlegg.

Vennlig hilsen

Grete Oshaug
Barnehagekonsulent

NEDRE EIKER KOMMUNE

Etat Oppvekst og kultur

Saksbehandler: Grete Oshaug

L.nr.: 18916/2007 Arkivnr.: A10/&13 Saksnr.: 2007/3848

Utvalgssak

Barnehagelovens formålsparagraf - Høring

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Sosial- og undervisningsutvalget		

GRUNNLAG

- Barnehageloven § 1 – Formålsparagrafen
- NOU 2007: 6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen.
- Høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet

VEDLEGG

•

SAMMENDRAG

NOU2007: 6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen, er lagt ut til høring. Det fremmes ny formålsparagraf for barnehagene. Endringene gir økt tilpasning til Norge som et flerkulturelt samfunn. Rådmannen i Nedre Eiker støtter forslaget til ny formålsparagraf.

OPPLYSNINGER

Utvalget som 8 juni 2007 la fram sin Utredning NOU2007: 6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen, ble oppnevnt i kongelig resolusjon 2.juni 2006. I utredningen fremmes det forslag om endret formålsparagraf for barnehagen og endring av formålet med opplæringen.

Kortfattet oversikt over historisk tilknytning, lovregulering og formål for barnehagene:

Årstall	Tilknytning	Hensikt /formål/ TILTAK	Lovregulering
Inntil 1946	Norske barnevernsinstitusjoner	Sosial- og familiepolitisk tiltak	Sunnhetsloven av 1860
1946 -1959	Sosialdepartementet	Sosial- og familiepolitisk tiltak	Barnevernsloven § 39
1959	Departementet for	Sosial- og	Barnevernsloven § 39

	familie og forbrukssaker	familiepolitisk tiltak	
1975	Departementet for familie og forbrukssaker	Sosial- og familiepolitisk tiltak	Lov om barnehager ble vedtatt i juni. Formålsparagraf uten kristen forankring
1984	Departementet for familie og forbrukssaker	Sosial- og familiepolitisk tiltak	Formålsparagrafen endret. Inkluderer kristne grunnverdier. Og private barnehager og barnehager drevet av menigheter i den norske kirke kunne ha særlige bestemmelser om livssyns formål
1991	Barne- og familiedepartementet	Sosial- og familiepolitisk tiltak.	Lov om barnehager
1996	Barne- og familiedepartementet	Barnehagen som pedagogisk virksomhet styrkes.	Lov om barnehager Forskrift til loven Rammeplan for barnehagen kom
2005	Barne- og familiedepartementet	Barnehage for alle. Innholdsbestemmelsen ble utvidet og fikk mer presiseringer.	Endring i lov om barnehager. Ikke endring i formålsparagrafen
2006	Kunnskapsdepartementet	Barnehagen som første steg i livslang læring.	Ny rammeplan – Kunnskapsløftet i skole og barnehage
2007			Endring av formålsparagrafen?

Som vi ser har utviklingen gått fra å se på barnehagen først som et barnevernstiltak, så et sosialt/familie tiltak til nå et pedagogisk tiltak. Allikevel har det helt fra tidlig på 50- tallet, vært diskutert en nærmere tilknytning til Utdannings-/skolesystemet. Særlig på 90-tallet var denne diskusjonen framtrepende og vi fikk rammeplanen, med et tydelig pedagogisk mandat for barnehagene.

Den første formålsparagrafen kom i 1975, med den første lov om barnehager. Denne formålsparagrafen hadde ingen kristen tilknytning. Formålet med loven var å sikre barn gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Barnehagen ble sett på som et supplement til hjemmet og skulle respektere hjemmets verdier. I mars 1984 ble formålsparagrafen endret til:

Barnehagen skal hjelpe til med å gi barn gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem.

Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier.

Private barnehager kan ha vedtekter som bestemmer at andre ledd ikke skal gjelde.

I forskriftene til loven § 1,2 heter det

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på de etiske grunneverdiene som er forankret i kristendommen. Den etiske veiledningen barnehagen gir, må ta hensyn til barnas alder og modenhet, og deres hjemmemiljø. Barnehagen skal formidle sentrale kristne tradisjoner slik de bl.a. kommer til uttrykk ved de store kristne høytider.

I § 2 om særlige livssynsformer står det:

Lovens formålsbestemmelser er ikke til hinder for at private barnehager og barnehager drevet av menigheter innen Den norske kirke, kan praktisere særlig bestemmelser om livssynsformål, fastsatt i barnehagens vedtekter.

Vi har ikke noen barnehager i Nedre Eiker kommune som har slikt særlig formål i sine vedtekter.

Utvalgets forslag til ny formålsparagraf:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på respekt for menneskeverdet, på åndsfrihet, nestekjærlighet, likeverd og solidaritet, slik disse grunnleggende verdiene kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, i ulike religioner og livssyn, og slik de er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på naturen og hverandre. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Det har ikke kommet inn noen høringsuttalelser fra barnehagene i Nedre Eiker til denne lovendringen.

VURDERING

Barnehagene er fra 2006 kommet inn under Kunnskapsdepartement sammen med skolene. Barnehagene sees nå som første steg i livslang læring, det er økt fokus på den pedagogisk virksomheten samt samarbeid/overgang barnehage skole. I tråd med dette vurderes nå barnehagens formål i samme NOU som resten av skoleløpet og utdanningssystemet. Utviklingen har de siste tiårene blitt mer påvirket av internasjonale trender. Det er økt internasjonalt samarbeid og økt fokus på det flerkulturelle samfunn også i Norge. Både OECD rapporten Starting Strong i 2001 og menneskerettighetsdomstolen(i forhold KRL-faget i skolen) har problematisert det å ha et slik kristent formål i virksomheter som skal favne alle innbyggere i et flerkulturelt samfunn. Dette har NOU-en tatt opp og kommer nå med forslag til ny formålsparagraf for barnehagene.

Også i barnehagene i Nedre Eiker er det mange barn med flerkulturell bakgrunn. Særlig i forhold til det å ha spesielt fokus mot kristen høytider og tradisjoner, som kirkegang m.m., har vært opplevd som noe vanskelig. Selv om barn(og foreldre) får tilbud om å være igjen i barnehagen når de andre går til kirken, kan dette være vanskelig for små barn å skjønne omfanget av. Samtidig er det ikke likeverdighet i forhold til barnegruppas mangfold når ikke barnehagen har samme fokus mot de flerkulturelle barnas tradisjoner og høytider.

KONKLUSJON

Den nye formålsparagrafen vil i større grad fremme likeverd i forhold til barnas og foreldrenes verdisyn og gi større frihet for barnehagen til å tilpasse seg barnegruppens sammensetning og kulturbakgrunn i det pedagogiske opplegget og i sine aktiviteter. Den ivaretar tilpassningen til menneskerettighetene. Den har et samfunnsmandat tilpasset grunnleggende kristen og humanistiske verdier samtidig som det gir rom for det flerkulturelle. Det er fokus mot danning, utdanning, medvirkning og likeverd i barnets utvikling til deltager i et demokratisk samfunn.

Rådmannens innstilling:

Nedre Eiker kommune støtter forslaget til nye formålsparagraf i barnehagen som fremmes i NOU 2007:6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen.

Fra: Rune Portaasen [Rune.Portaasen@nedre-eiker.kommune.no]

Sendt: 1. oktober 2007 11:16

Til: Postmottak KD

Emne: Høringsuttalelse opplæring Nedre Eiker

Vedlegg: image001.png; oledata.mso; ATT195140.txt

Høringsuttalelse formål for opplæring - Nedre Eiker kommune

Oversender med dette kommunens høringsuttalelse til forslag til formålsparagraf for opplæring (Opplæringsloven §1.2), jmf.: NOU 2007:6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen.

Saken ble behandlet i Sosial- og undervisningsutvalget i Nedre Eiker kommune på møtet 26.09.07.

Enstemmig vedtak i møtet var som følger:Nedre Eiker kommune støtter forslaget til ny formålsparagraf for skolen, slik det kommer fram i NOU 2007:6, men mener samarbeid med hjemmet må få en mer sentral plass

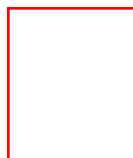
Saksutredningen følger som vedlegg.

Vennlig hilsen

Rune Portaasen

Pedagogisk konsulent

Nedre Eiker kommune

NEDRE EIKER KOMMUNE

Etat Oppvekst og kultur

Saksbehandler: Rune Portaasen

L.nr.: 18950/2007 Arkivnr.: A20/&13 Saksnr.: 2007/3860

Utvalgssak

Opplæringsloven § 1.2 - Formålsparagrafen - Høringsuttalelse

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Sosial- og undervisningsutvalget		

GRUNNLAG

- Opplæringsloven § 1.2 – Formålsparagrafen
- NOU 2007: 6; Formål for framtida
- Høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet

VEDLEGG

SAMMENDRAG

Formålsparagrafen, (Opplæringslova § 1.2.) som gir oss det grunnleggende mandatet for virksomheten i skolen, skal nå revideres. Et utvalg har sett på formålsparagrafene i barnehage og skole for å få sammenhengende formål for arbeidet med barn fra barnehage og ut videregående skole. Formålsparagrafen skal ligge til grunn for arbeidet i skolen og for planer og andre opplegg fra sentralt hold. Den skal være samlende og forteller hva vi skal legge vekt

på av verdier og menneskesyn. Etter en lengre prosess har det bredt sammensatte utvalget kommet med forslag alle medlemmene står bak, selv om de i utgangspunktet har forskjellig syn.

OPPLYSNINGER

Regjeringen oppnevnte i juni 2006 et utvalg- Bolstad-utvalget - med mandat til å gjennomgå formålet med barnehage og utdanning. Bakgrunnen er samfunnets utvikling, med økende internasjonalisering og mangfold, endringer i utdanningssystemet og formuleringer knyttet til det kristne verdigrunnlaget. Formålsparagrafen i skolen har eksistert siden 1848 og har vært endret en del ganger, i tråd med utviklingen i samfunnet. Sentrale prinsipper har hele tiden vært samarbeid med hjemmet, opplæring og oppdragelse og tilknytning til kristendommen. Gjeldende formålsparagraf ble sist endret juni 2000, og lyder slik:

§ 1-2. Formålet med opplæringa

Grunnskolen skal i samarbeid og forståing med heimen hjelpe til med å gi elevane ei kristen og moralsk oppseding, utvikle evnene og føresetnadene deira, åndeleg og kroppsleg, og gi dei god allmennkunnskap, slik at dei kan bli gagnlege og sjølvstendige menneske i heim og samfunn.

Den vidaregåande opplæringa skal ta sikte på å utvikle dugleik, forståing og ansvar i forhold til fag, yrke og samfunn, og hjelpe elevane, lærlingane og lære kandidatane i deira personlege utvikling. Den vidaregåande opplæringa skal vere med på å utvide kjennskapen til og forståinga av dei kristne og humanistiske grunnverdiane, den nasjonale kulturarven vår, dei demokratiske ideane og den vitskaplege tenkjemåten og arbeidsmåten.

Opplæringa i grunnskolen og den vidaregåande opplæringa skal fremje menneskeleg likeverd og likestilling, åndsfridom og toleranse, økologisk forståing og internasjonalt medansvar.

Opplæringa skal leggje eit grunnlag for vidare utdanning og for livslang læring og støtte opp under eit felles kunnskaps-, kultur- og verdigrunnlag og eit høgt kompetansenivå i folket.

Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og lære kandidaten.

Det skal leggjast vekt på å skape gode samarbeidsformer mellom lærarar og elevar, mellom lærlingar, lære kandidatar og bedrifter, mellom skole og heim, og mellom skole og arbeidsliv. Alle som er knytte til skolen eller til lærebedriftene, skal arbeide for å hindre at elevar, lærlingar og lære kandidatar kjem til skade eller blir utsette for krenkjande ord eller handlingar.

Utvalgets forslag til ny formålsparagraf:

Opplæringa i skole og lærebedrift skal opne dører mot verda og framtida og gi elevane historisk og kulturell innsikt. Ho skal byggje på respekt for menneskeverdet, på åndsfridom, nestekjærleik, likeverd og solidaritet, slik desse grunnleggjande verdiane kjem til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, i ulike religionar og livssyn, og slik dei er forankra i menneskerettane. Opplæringa skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.

Elevane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrong. Elevane skal lære å tenkje kritisk, handle etisk og ta økologisk ansvar. Dei skal ha medansvar og høve til medverknad.

Skolen og lærebedrifta skal møte elevane med tillit og krav, og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidast.

Skolen skal samarbeide med heimen.

VURDERING

Forslaget til ny formålsparagraf må sees i sammenheng med forslaget til ny formålsparagraf for barnehagene. Samlet sett er forslagene ment å dekke formålet for opplæringa fra barnehage til fullført vidaregåande opplæring. Utvalget som har arbeidet med dette, har vært bredt sammensatt ut fra ulike tros- og interesse miljøer, men har likevel kommet fram til et samlet forslag. Formålsparagraf skal kunne speile utviklinga i det samfunnet vi er i, men og være framtidsrettet. Det lå og i mandatet at utvalgets forslag skal være samlende.

Sentralt i debatten som har vært rundt formålsparagrafen er tilknytningen til kristen tro. Dette har blitt aktualisert gjennom uttalelser om KRL-faget fra FNs menneskerettskomité i 2004 og fra Den Europeiske menneskerettsdomstolen i 2007. Begge steder slås det fast at praktisering av fritaksretten i faget ikke er i tråd med menneskerettene som Norge er forpliktet til å følge. Dette har ført til at formuleringen om kristen oppdragelse er erstattet med denne formuleringen. ”*Ho(opplæringa) skal byggje på respekt for menneskeverdet, på åndsfridom, nestekjærleik, likeverd og solidaritet, slik desse grunnleggjande verdiane kjem til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, i ulike religionar og livssyn, og slik dei er forankra i menneskerettane.*” Norge og Nedre Eiker har blitt et flerkulturelt samfunn med mange religioner og livssyn. Derfor er det naturlig at oppdragelse til tro ikke er skolens formål lenger og formuleringen gjenspeiler dette. Verdiane som nevnes er viktige å ha med fordi skolen skal legge til grunn sentrale verdier som de aller fleste kan enes om. Ordet kristen synes likevel naturlig å ha med slik det kommer fram i formuleringen, fordi samfunnet vårt i lang tid har bygd på verdier som er sentrale i kristendom og humanisme.

Et annet bærende prinsipp er samarbeidet med hjemmet. Dette samarbeidet har i den gjeldende opplæringslova en framskutt plass, allerede i innledningen. Formuleringen rundt dette er i forslaget tatt med som siste ledd. Grunnen til at det er plassert slik er blant annet at paragrafen skal favne hele skoleløpet og tilknytningen til hjemmet blir mindre tett jo eldre elevene blir. Det er og anført at hjemmets ansvar kommer fram andre steder i opplæringsloven. Stadige problemstillinger rundt samarbeid og ansvarsfordeling mellom hjem og skole gjør at formuleringen rundt dette bør være mer sentral i formålsparagrafen. Positivt er det ellers at utvalget har med økologisk ansvar. Alt i alt synes det som utvalget har kommet fram til et godt og samlende forslag.

KONKLUSJON

Forslaget utvalget har kommet fram til, er et samlende forslag. Foreldrene i dagens samfunn har mange forskjellige tros- og verdisyn, og formålsparagrafen tar hensyn til dette ved å trekke fram grunnleggende verdier som finnes i alle religioner og livssyn, og i menneskerettighetene. Formålsparagrafen legger til grunn at skolen skal arbeide utfra en aktiv elev som skal ta ansvar for egne valg og vurderinger og som senere skal kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Formulering rundt samarbeid med hjemmet bør få en mer sentral plass.

Rådmannens innstilling:

Nedre Eiker kommune støtter forslaget til ny formålsparagraf for skolen, slik det kommer fram i NOU 2007:6, men mener samarbeid med hjemmet må få en mer sentral plass